

בית משפט השלום ברמלה

17 ספטמבר 2009

ת"א 4702-06 עיריית קירית אונו נ' הקרן למען קרית אונו ותושביה

בפני כב' השופט זכריה ימיני

תובעים 1. עיריית קירית אונו

נגד

נתבעים 1. הקרן למען קרית אונו ותושביה

פסק דין

השאלה העומדת לדיון היא האם על הנתבעת להעביר לתובעת את סכום התביעה, שלטענתה שייך לה.

כללי:

בעלות הדין:

התובעת הינה עירייה שהוקמה על פי [פקודת העיריות](#).

הנתבעת הינה עמותה שהוקמה על פי [חוק העמותות](#). לעמותה ניתנה תעודת רישום ביום 14.3.1995. העמותה הוקמה לאחר שמר דרור בירנבאום נבחר לראשות העיר קרית-אונו. חברי העמותה היו כדלקמן:

- מר דרור בירנבאום – ראש העיר
- אחידב אריה (ז"ל) – גזבר
- בדיחי אברהם – יו"ר המועצה הדתית
- בן דרור אמנון – חבר מועצה מ"מ
- גל ישראל – חבר מועצה, מ"מ, מחזיק תיק הכספים
- זהבי יאיר – חבר מועצה, סגן ראש העיר
- ססלר פרץ – עובד עירייה
- סעד משה – עובד עירייה, מנהל אגף שפ"ע
- רוזן יואב – מנכ"ל העירייה
- שגיא מרים – יו"ר המרכז לקשיש

- שחר דינה – חברת מועצה, סגנית ראש העיר, מנהלת אגף החינוך.

כפי שניתן לראות מתפקידי חברי העמותה ומחומר הראיות, כל חברי האגודה היו מראשי הסיעות שהקימו את הקואליציה בעירייה.

תביעת התובעת:

מספר שנים לאחר הקמת העמותה התחלף ראש העיר בקרית-אונו, ואת מר בירנבאום החליף מר נשרי, אשר נבחר לראש העיר. בתקופתו של מר נשרי הגישה העירייה לבית משפט השלום בת"א תביעה לפינוי מקרקעין כנגד חב' ת/ש אונו בע"מ, המפעילה את תחנת הדלק פז ברחוב לוי אשכול בעיר (להלן-תחנת הדלק"). במסגרת בקשת הרשות להתגונן טענה תחנת הדלק שהיא רכשה את המקרקעין תמורת הסך 50,000 דולר ארה"ב (להלן-"דולר"), והציגה מסמכים בפני בית המשפט, מהם עלה שאת הכספים שהיו צריכים להיות משולמים לעירייה הועברו לנתבעת. בעקבות מסמכים אלו הגישה התובעת את תביעתה זו כנגד הנתבעת להשבת הסכום שהעבירה לה תחנת הדלק.

לטענת הנתבעת, אין מדובר בכספים השייכים לעירייה, אלא מדובר בכספים שתחנת הדלק העבירה לנתבעת כתרומה להעתקת מועדון נוער של תנועת "הצופים" מהשטח הסמוך הדלק למקום אחר.

ניסיון הפשרה:

במהלך קדם המשפט הצעתי לבעלות הדין הצעת פשרה לפיה הנתבעת תעביר לתובעת את הסך 50,000 דולר בשקלים כפי ערכם בעת הגשת התביעה, ואילו את יתרת הכספים שייותרו כתוצאה מהפרשי שער ומרווחים שהופקו מהמשקעת סכום זה במהלך השנים, יישארו בידי הנתבעת. בסופו של יום לא הסכימו כל בעלות הדין להצעת הפשרה.

העדויות, הסיכומים:

מטעם התובעת העד ראש העיר מר נשרי, אשר נחקר חקירה שכנגד. מחקירתו הנגדית של מר נשרי עולה שאין לו כל מידע מידיעה אישית אודות העברת הכספים, למעט מידע ששאב מהמסמכים אותם ראה.

מטעם הנתבעת העיר מר בירנבאום, אשר נחקר חקירה שכנגד. מאחר ומר בירנבאום הוא זה שהיה מעורב אישית בקבלת הכספים או בהעברת הכספים לעמותה, מטבע הדברים יתמקד פסק הדין בעדותו.

לאחר תום החקירות הנגדיות הגישו הנתבעות את סיכומיהן, לאחר שניתנו מספר ארכות להגשת הסיכומים.

מטעמים מובנים, לא ארחיב בפסק דין זה יתר על המידה.

דיון ומסקנות:

העובדות העולות מהמסמכים:

ביום 6.10.1996 כתב מר גבי ונונו, בשם תחנת הדלק, מכתב שנוסחו כדלקמן:

"לכבוד

עיריית קרית אונו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו

קרית אונו

א.נ.

הנדון: תחנת הדלק פז

רח' לוי אשכול

כתב התחייבות

הואיל: ואנו הח"מ הגשנו לועדה המקומית בקשה להיתר בניה לפיה, בין היתר, ייהרסו המבנים שעל פני הקרקע בתחנת הדלק ויבנה מבנה מודרני. והואיל: ובסמוך לתחנת הדלק מופעל מועדון נוער של הצופים. והואיל: ואנו, יחד עםכם, מעוניינים בהעתקת פעילות מועדון הצופים ופעילותו למקום אחר.

לפיכך אנו מתחייבים בזאת כלפיכם כדלקמן

1. אנו נשתתף בהעתקת פעילות מועדון הצופים למקום אחר, לפי שיקול דעתכם, בסכום של \$ 50,000 דולר אשר ישולמו במעמד חתימת מסמך זה.
2. כמו כן אנו מתחייבים לבצע עבודות פיתוח, גינון בצד המזרחי של תחנת הדלק, המהווה שטח ציבורי פתוח, וזאת לפי תוכניות שתאושרנה על ידכם. יחד עם זאת ידוע לנו כי אין בביצוע עבודות הפיתוח והגינון, כאמור, כדי להקנות לנו זכויות כלשהן בשטח זה, כי מעמדו וייעודו של השטח לא ישונו וכי אתם תהיו רשאים לעשות בשטח זה, לפי שיקול דעתכם הבלעדי.

המלים "50,000 דולר" נכתבו בכתב יד:

ביום 16.4.1997 העבירה תחנת הדלק לעמותה שיק על הסך 170,000 ₪ ז.פ. 1.5.07, שהוא שווה ערך לסך 50,000 דולר ארה"ב שהתחייבה תחנת הדלק להעביר לעירייה או לוועדה המקומית. הסך 50,000 דולר לא נרשם בספרי העירייה או בספרי הוועדה המקומית, אלא בספרי העמותה הנתבעת. בקבלה שמסרה העמותה לתחנת הדלק נרשם שהסכום ניתן עבור "השתתפות עבור ביצוע עבודות התאמה במתחם הצופים". מטרת מסירת הכספים תואמת להפליא את מטרת מתן סכום זה הכתובה במכתב ההתחייבות הנ"ל.

בחקירתנו הנגדית נשאל מר בירנבאום מכוח מה החליטה תחנת הדלק להעביר לנתבעת את הסך 17,000 ₪. ותשובתו היתה מכיוון שהוא ישב עם מנהל תחנת הדלק, והוא החליט לתרום למען קרית אונו את סכום זה. הסבר זה לא נראה הגיוני, שכן תחנת הדלק, כבעלת עסק, תחפוץ שכל אגורה אותה שילמה עבור השתתפותה במימון "ביצוע עבודות התאמה במתחם הצופים". ואכן הקבלה

שמסרה העמותה אינה עבור "תרומה" אל עבור "השתתפות בהוצאות". מטרת העברת הכספים הנ"ל, כפי שנרשם בקבלה של העמותה, סותר את דבריו של מר בירנבאום.

מר בירנבאום הסביר בחקירתו הנגדית מדוע הקים את העמותה. וכך הוא אומר בעמ' 31 לפרוטוקול:

"ש. אתה אומר בתצהיר שלך שבקשו לייעד את הקרן לקרן ייעודית כי לא סמכו על העיר?

ת. נכון אמרתי...

ש. לא סמכו על העיר? אתה הייתה ראש העיר באותה תקופה?

ת. העיר הייתה במצוקה כלכלית רבה מאד. זאת הסיבה שבי"ס למחוננים החלטנו להעביר לשם. אני שיקמתי אותה. היה נכנס כסף ולא יכול היה לצאת כסף. ואז החלטנו שלא יכול להיות שההורים והילדים לא מקבלים את החוגים. ואז החליטו שכספים יופקדו באמצעות הקרן. העיריה היתה בדפיציט עצום. היה נבלע כסף. כל היום רצנו לבנקים. הדבר היחידי שהיה יציב כי לא היו לו התחייבויות היתה הקרן. היה עובד לפי חו"ז.

ש. זו לא עמותה העירונית?

ת. אנחנו מדברים על אותה עמותה."

כמדומני שדבריו אלו של מר בירנבאום מסבירים את שיטת עבודתו בעת שהחל לעבוד כראש העיר קרית אונו ואת הסיבות שהביאוהו לעבוד בשיטה זו. בעת כניסתו לתפקידו כראש העיר מצא את קופת העירייה מדולדלת וחובות רבים. העיריה היתה חייבת כספים רבים לבנקים, וכל כסף שהיה נכנס לבנקים היה נבלע בתוך החובות, ולמעשה העירייה לא יכלה לתפקד מבחינה כספית. על מנת שהעירייה תוכל לתפקד מבחינה כספית הקים מר בירנבאום את העמותה, וכל סכום שהיה צריך להיכנס לקופת העירייה והיה למטרה ייעודית, הכניס אותו לחשבון העמותה. באופן זה הצליח לתפקד בצורה כלכלית כראש עיר.

הסברו זה של מר בירנבאום מסביר מדוע הוכנס הסך 50,000 דולר (שווה ערך לסך 170,000 ₪ ביום נתינתו) לחשבון העמותה ולא לחשבון העירייה. מר בירנבאום חשש שאם סכום זה יופקד בחשבון העירייה הבנקים יקחו אותו באופן מיידי לכיסוי חובות העירייה, והוא לא ישמש לייעודו להעברת מועדון הצופים למקום אחר. ייתכן ששיקול זה היה נכון, אך העברת סכום זה לעמותה אינה הופכת אותו לסכום השייך לעמותה. לכל היותר העמותה במקרה זה היא מחזיקה את הסכום הנ"ל בנאמנות עבור העירייה.

חיזוק למסקנתי זו מוצא אני בדברי מר בירנבאום בעמ' 30 לפרוטוקול, שם נכתב כדלקמן:

"שאלת ביהמ"ש:

ש. אתה מוכן להעביר את הכסף בכפוף להוראה שלי שהכסף הזה ישמר בקרן בתוך העיריה להקמת בית הצופים?

ת. אני מוכן אחרי שאני אגמור את החוב שהם חייבים לקרן."

בתשובתנו זו של מר בירנבאום יש נקודת מוצא שהכסף אכן שייך לעירייה, אך הנתבעת מחזיקה בו להבטחת הסכומים אותם היא תובעת מהעירייה בתביעה אחרת. דהיינו: הנתבעת מחזיקה בסכום התביעה שבפני במעין עיקול עצמי להבטיח טענת קיזוז עתידית.

משהגעתי למסקנה שסכום התביעה שייך לתובעת, והנתבעת מחזיקה בו עבור התובעת בנאמנות, משדרשה התובעת את הכספים, חייבת הנתבעת להעביר את הכספים לתובעת.

הוכחת סכום התביעה:

התובעת ביססה את סכום התביעה על ספרי חשבונותיה של הנתבעת, כך שהתובעת יצאה ידי חובתה להוכיח את סכום התביעה.

סוף דבר:

לאור כל האמור לעיל, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובעת כדלקמן:

- (1) את הסך 369,409 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה ורבית מיום הגשת התביעה (5.10.06) ועד ליום התשלום בפועל;
- (2) את הוצאות המשפט בתוספת הפרשי הצמדה ורבית מיום מתן פסק הדין ועד ליום התשלום בפועל;
- (3) שכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪ + מע"מ בתוספת הפרשי הצמדה ורבית מיום מתן פסק הדין ועד ליום התשלום בפועל.

ניתן היום, כ"ח אלול תשס"ט, 17 ספטמבר 2009, בנוכחות ב"כ התובעת עו"ד בר-לב ובנוכחות ב"כ הנתבעת עו"ד דקל.